

Aan het lid van Provinciale Staten,
Dhr. P. Gerrits

Datum : 9 juni 2020
Documentnr. : 2020-048413/24/A.14
Dossiernummer : K19308
Behandeld door : L. Zwart
Telefoonnr. : (050)316 4881
Antwoord op : uw brief van 15 april 2020
Onderwerp : Beantwoording Statenvragen D66 over bescherming van weidevogels

Geachte heer Gerrits,

Hierbij beantwoorden wij uw vragen over de stand van zaken met betrekking tot de bescherming van weidevogels zoals door u gesteld in de brief van 15 april 2020.

- 1. Bent u bekend met het bijgevoegde artikel dat gepubliceerd is in het Dagblad van het Noorden van zaterdag 18 april met de titel 'Weidevogel door marter en kraai belaagd'?**

Ja.

- 2. Bent u bekend met de uitslagen van het onderliggende onderzoek van het Groninger Landschap en het Collectief Groningen West?**

Ja.

- 3. D66 vindt het belangrijk dat beleid en maatregelen gebaseerd zijn op feiten en die worden verkregen uit wetenschappelijk onderzoek. De uitkomst van dit onderzoek was dat methoden om de vos te weren met behulp van bijvoorbeeld stroomdraadrasters in het voordeel lijkt te werken van de steenmarter en de zwarte kraai. Liggen deze uitkomsten in lijn van eerdere of parallelle onderzoeken?**

Er zijn weinig onderzoeken beschikbaar waarbij specifiek naar de interactie tussen verschillende predatoren is gekeken. Het ligt wel voor de hand dat predatoren profiteren van het uitsluiten van een andere predator. Er zijn echter ook diverse onderzoeken beschikbaar waarbij geconcludeerd werd dat elektrische afrastering effectief bijdroeg aan het verhogen van het broedsucces van vogels^{1,2}. Predatie verschilt vaak van gebied tot gebied, bijvoorbeeld door de afwezigheid van een bepaalde predator. Mede daardoor is het van belang onderzoek te blijven doen naar predatie op weidevogels, om zo een gebiedsgerichte aanpak mogelijk te maken en zo de kans van slagen van eventueel predatorbeheer te vergroten.

¹ Oosterveld, E.B. (2011). Weidevogels en predatie: een literatuuroverzicht. Altenburg & Wymenga. Rapportnummer 1448.

² Malpas et al. (2013). The use of predator-exclusion fencing as a management tool improves the breeding success of waders on lowland wet grassland. *Journal for Nature Conservation*, 21(1), 37-47.

4. Wordt er door de provincie of organisaties zoals het Groninger Landschap of Collectief Groningen West vervolgonderzoek gepland?

Wij ondersteunen een vervolgonderzoek naar predatie op weidevogels door het Collectief Groningen West met middelen uit het budget Biodiversiteit.

5. Welke inspanningen kan de provincie Groningen leveren met de kennis van dit onderzoek om de stand van weidevogels te verbeteren?

Het onderzoek wordt gebruikt om het weidevogelbeheer verder te optimaliseren. Het beheren van predatoren is daarbij het laatste middel. Deze onderzoeken zijn van groot belang voor de ontwikkeling van effectief predatorbeheer ter bescherming van weidevogels.

6. Uit het onderzoek blijkt dat er meer nesten van weidevogels verloren gingen in weiden met stroomdraadrasters dan in weilanden zonder. De methode van het stroomdraadraster weert de vos, maar helpt niet tegen kraaien, wezels of marters. De website van BIJ12 geeft andere informatie. BIJ12 noemt in haar advies-Module Vossen en marterachtigen stroomdraadrasters als middel voor het weren van vossen en marterachtigen. Kan de provincie Groningen BIJ12 op hoogte brengen met de uitkomsten van het onderzoek en is het uw verwachting dat met de uitkomsten van het nieuwe onderzoek dit advies zal moeten worden bijgesteld?

De Faunaschade Preventiekit, waar de module Vossen en marterachtigen onderdeel van uit maakt, dient vooral als overzicht van maatregelen om schade aan landbouwgewassen en landbouwdieren te voorkomen. Bij vossen en marterachtigen gaat het in de context van landbouwschade vooral om schade door predatie van kippen en siervogels. Incidenteel kan ook schade aan andere (landbouw)huisdieren zoals schapen optreden. Wij zijn van mening dat elektrische afrastering onder de voorwaarden in de module effectief ingezet kan worden om schade aan (landbouw)huisdieren te voorkomen. Gezien deze context zien wij geen aanleiding om BIJ12 te vragen de Faunaschade Preventiekit op dit punt te herzien.

Dit wil niet zeggen dat wij de bevinding uit het onderzoek, dat elektrische afrastering slechts beperkt effectief is voor het beschermen van weidevogels, niet ondersteunen. De uitkomsten van het onderzoek kunnen bijvoorbeeld goed gebruikt worden voor de predatiebeheerplannen, zoals beschreven in het Actieplan Weidevogels.

7. Het onderzoek gaf ook aan dat als de vos wordt geweerd, de plek door een andere soort wordt ingenomen zoals de steenmarter of de zwarte kraai. Klopt het beeld dat met het verjagen van de vos, de steenmarter en zwarte kraai meer kans krijgen om zich in de vrijgekomen ruimte te vestigen? En welke invloed heeft dit op de stand van de weidevogels?

Zoals in de beantwoording van vraag 3 is aangegeven, is er weinig onderzoek gedaan naar de interactie tussen predatoren. Het ligt wel voor de hand dat predatoren profiteren van het uitsluiten van een andere predator, maar tegelijkertijd zal er sprake zijn van lokale verschillen tussen gebieden. Naast steenmarter en Zwarte kraai spelen nog andere soorten een rol bij de predatie op weidevogels.

Predatie zal een negatieve invloed hebben op de stand van weidevogels. Predatie is echter een natuurlijk fenomeen. Daarom zien wij het ingrijpen in predatie als laatste redmiddel. Daarbij komt dat er naast vos, steenmarter en Zwarte kraai nog andere predatoren een rol spelen. Een deel van deze predatorsoorten, zoals bunzing en hermelijn, heeft zelf ook een ongunstige staat van instandhouding.

8. ***De steenmarter is tot de Tweede Wereldoorlog bejaagd, met een zeer lage marterstand tot gevolg. Daarom heeft de steenmarter, in tegenstelling tot Duitsland, in ons land een beschermde status in de rode lijst dd. 2009. Inmiddels is het aantal in steenmarters in Groningen en andere grensprovincies snel gestegen en is het aantal marters beduidend hoger dan in de Randstad. Aan welke voorwaarden moet worden voldaan dat de provincie Groningen het vangen of bejagen van steenmarters in weidevogelgebieden weer toestaat?***

In de Beleidsnotitie Fauna en Flora 2018 is beschreven, dat wij predatiebeheer als laatste redmiddel voor de bescherming van weidevogels. Steenmarter is één van de soorten waarvoor predatiebeheer in dit kader mogelijk is. Aangezien steenmarter een wettelijk beschermde soort is, dient hier wel een ontheffing of vrijstelling voor te worden afgegeven. Een ontheffing of vrijstelling is alleen mogelijk als er geen andere bevredigende oplossing is; er een wettelijk belang in het geding is (bijvoorbeeld schade aan andere fauna) én er geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de soort in een gunstige staat van instandhouding te houden. Zoals in het Faunabeheerplan 2019-2024 is aangegeven, vindt er nog aanvullend onderzoek plaats om meer duidelijkheid te krijgen over het belang van steenmarter als predator van weidevogels.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Groningen:

, voorzitter.

, secretaris.